

skulle udpege en forligskommission bestående af jurister fra Commonwealthlandene, som i samråd med de to regeringer og de politiske ledere i Britisk Guiana skulle rådgive med hensyn til de forfatningsmæssige problemer med henblik på at tilvejebringe en løsning af disse efter andre Commonwealthlandes mønster.

Mr. Burnham var i princippet enig i forslaget, til hvilket han dog knyttede følgende reservationer:

1. Vedrørende nedsættelsen af en forligskommission skulle oppositionspartiet konsulteres direkte og ikke gennem regeringen i Britisk Guiana, og en tilsvarende fremgangsmåde skulle anvendes, når kommissionen til sin tid var nedsat.

2. Medlemskab af forligskommissionen skulle ikke være begrænset til Commonwealthlande.

3. Forligskommissionens kompetence skulle ikke være begrænset til at stille forslag om en forfatning efter andre Commonwealthlandes mønster.

Underkomiteen vedtog 30. september 1963 enstemmigt sin beretning til koloniudvalget. Beretningen gik ind for, at FNs generalsekretær skulle opfordres til efter fornøden konsultation, herunder med Storbritannien, at udpege en gruppe eksperter i forfatningsret fra Commonwealth- eller ikke-Commonwealthlande. Denne ekspertgruppe skulle aflægge besøg i Britisk Guiana og efter en undersøgelse på stedet bistå de stridende parter med at nå frem til en for alle parter acceptabel forfatning. Endvidere skulle generalsekretæren opfordres til i samråd med Storbritannien at tilvejebringe FN-eksperter på sådanne områder, hvor det især måtte skønnes påkrævet til løsning af Britisk Guianas særlige problemer.

Endelig anbefalede underkomiteen, at koloniudvalget opfordrede den britiske regering til at gøre sit yderste for, at Britisk Guiana snarest muligt kunne opnå fuldstændig uafhængighed i overensstemmelse med kolonideklarationen.

Rapporten gengav endvidere den britiske koloniministers udtalelse i Underhuset i juli måned 1963, hvorefter det var hensigten at indkalde til en forfatningskonference i oktober 1963.

På koloniudvalgets møde den 8. oktober meddelte Storbritannien, at denne konference, hvortil premierminister Jagan og repræsentanter for oppositionen var indbudt, var berammet til at finde sted den 22. oktober 1963 i London.

Det var den britiske opfattelse, at man burde afvente resultatet af konferencen, og at det derfor ikke ville være rimeligt i den foreliggende situation at gennemføre underudvalgets forslag.

Samtlige underudvalgets medlemmer samt en række medlemmer af koloniudvalget tilsluttede sig imidlertid et af formanden fremsat synspunkt, hvorefter forslagene måtte anses for fuldt forenelige med forfatningskonferencen. Fik denne nemlig en negativ udgang, var der behov for forslagene, medens et positivt resultat automatisk ville medføre forslagernes bortfald. Hertil kom, at såvel regeringen som oppositionen i Britisk Guiana ønskede rekommandationerne gennemført.

På denne baggrund blev det fra britisk side tilkendegivet, at man ikke ville modsætte sig en stadfæstelse af underkomiteens beretning.

Som afslutning på sagen erklærede koloniudvalgets formand derefter beretningen for enstemmigt vedtaget.

Man deltog ikke fra dansk side i debatten.

5. Spørgsmålets behandling på FNs 18. generalforsamling.

Den 10. december 1963 forelagde Afghanistan, Ceylon, Guinea, Indien, Indonesien, Irak, Mali, Mauritanien, Nigeria, Ruanda, Syrien og Den forenede arabiske Republik følgende resolutionsforslag for FNs generalforsamling:

„Generalforsamlingen, som

henviser til sine resolutioner 1514 (XV) af 14. december 1960, 1654 (XV) af 27. november 1961 og 1810 (XVII) af 17. december 1962,

har behandlet kapitel V af det særlige udvalgs beretning vedrørende situationen med hensyn til gennemførelse af erklæringen om tilståelse af uafhængighed til koloniområder og folk,

med dyb beklagelse bemærker sig, at regeringen i Det forenede Kongerige Stor-